

Oaspeți de peste hotare

Teatrul „Insieme“ L'AMANTE MILITARE de Goldoni

Teatrul „Insieme“, o bună echipă de actori, de pe o scenă provincială din Emilia Romagna, aproape improvizată și oarecum ambulantă, este o trupă rezultată din dezmembrarea companiilor particulare și stabile din Italia, ca urmare a crizei declanșate în anii 1968—1969. Mișcarea contestatară, care a cuprins lumea italiană atunci, a dus la apariția fenomenului de autogestiune a teatrelor, integrat unui fenomen mai amplu de restructurări democratice, politice și sociale, din partea muncitorilor, studenților și intelectualilor progresiști. „Punem la baza muncii noastre și în același timp ca țel, acțiunea colectivă a tuturor celor ce participă la crearea spectacolului“, spun protagoniștii, marcându-și trei linii directoare: reprezentarea critică a marilor clasici, reprezentarea unor texte speciale pe teme civice, promovarea unor texte pentru cercetări și experiențe stilistice. Spectacolul prezentat la noi reflectă prima și ultima din cele trei direcții, textul lui Goldoni (*Amantul militar*, lucrare prea puțin știută a comedioграфului) fiind supus unor ingenioase adnotări și comentarii critice, completat, în deschidere, cu un scenariu de commedia dell'arte aparținând lui Flaminio Scala și intitulat *Norocoasa Isabella*, tocmai pentru a facilita experimentele stilistice în materie, care, trebuie să spunem, sînt de valoarea unor demonstrații antologice.

Verva, inepuizabila mișcare, timbrul specific al intonațiilor, bogăția coloristică a costumelor, expresia riguroasă a măștilor, fac

din această originală completare o binevenită introducere în atmosferă, estetică și didactică, pentru pasul următor care e — aidoma istoriei — trecerea de la improvizatie la cuvîntul statornicit, de la măști la caractere, de la comicul de circumstanță la comicul de nuanță. Actorii nu se sfiesc să precizeze schimbarea, se metamorfozează ei înșiși în expresii mai evaluate ale sarcinilor scenice și-și găsesc, imbinînd-o firesc cu prima, și detașarea convenită de a se privi lucid cu ochiul de astăzi, în joc și prin joc. Rezultă un spectacol a cărui principală valoare e stilul; sarcina cea mai mare a avut-o aici regia (se pare, Giacomo Colli) și numeroase sînt momentele pe care cineva parcă le-ar decupa, pentru a vorbi, în numele lor, de realism și sugestie, de virtuozitate și inspirație, de precizia poantelor și fluența spiritului comic ș.a.m.d. Stilul acesta nu e filtrat estetic, vine din desfășurarea naturală a evenimentelor, se relevă prin accente, nu prin nuanțe, pe un fond nelipsit de îngroșări și excese sonore. E o demonstrație, fără a se dori și un mare spectacol. Protagoniștii de forță ai „demonstrației“ sînt Ettore Conti, Anita Laurenzi, Gigi Angelillo, Simona Caucia, Vincenzo de Toma, Alfredo Piano.

Frumoasele costume aparțin lui Santuzza Cali; muzica, inteligentă, lui Giorgio Caslini, iar măștile foarte expresive lui Donato Sartori.

C. P